

sproglig effekt opnås der. Evalueringen understøtter denne årsagssammenhæng. Kommuner, der allerede på nuværende tidspunkt arbejder med sprogstimulering i aldersgruppen 3-6 år, oplever i højere grad end de, der arbejder med 4-6 årige, at de tosprogede småbørn taler dansk på lige fod med de danske børn ved skolestart.

Et andet ønske med lovændringen og den fremrykkede indsats er et mere målrettet forældresamarbejde, hvor forældrenes aktive rolle i udviklingen af deres børns sprog kan styrkes og udbygges. Evalueringen viser, at kommuner, der arbejder med sprogstimulering i aldersgruppen 3-6 år oplever, at samarbejdet med forældrene både i daginstitution og i grundskolen er blevet bedre. Disse kommuner har naturligt nok haft længere tid til at etablere relationen til forældrene. Ligeledes er det oplevelsen, at indskoling fungerer bedre for de tosprogede småbørn end i de kommuner, der tilbyder sprogstimulering til de 4-6-årige.

Endelig viser evalueringen en række afledte positive effekter af indsatsen, som ligger ud over de tosprogede børns dansksproglige udvikling.

Halvdelen af kommunerne oplever, at sprogstimuleringen gavner hele børnegruppen, også de dansksprogede børn. Ifølge casekommunerne er der for det første ikke vandtætte skodder mellem danske og tosprogede børn, når de konkrete sprogstimuleringsaktiviteter finder sted i daginstitutionerne. For det andet er pædagogerne generelt mere opmærksomme på sprog, sprogtilegnelse og aktiviteter, der fremmer børns sproglige udvikling. Denne viden forplanter sig til institutionernes generelle virke og kommer derfor alle børn til gode.

Over halvdelen af kommunerne vurderer, at opmærksomheden på sprogtilegnelse resulterer i, at tosprogede småbørn med specialpædagogiske behov tidligere identificeres. Mange af disse identificeres ellers først i skoleårene. Det er særligt de store kommuner, der opdager tosprogede småbørn med specialpædagogiske behov, sandsynligvis på grund af store kommuners højere specialiseringsgrad og brug af faglige eksperter.

6. EVALUERINGS ANBEFALINGER

På baggrund af evalueringens resultater fremkommer PLS Rambøll Management med en række anbefalinger til Undervisningsministeriet. De foreslår blandt andet, at der stilles et centralt formidlerkorps til rådighed for kommuner-

ne, og at der udarbejdes vejledninger samt afholdes kurser med henblik på kompetenceudvikling af pædagoger.

Derudover anbefales en forskningsmæssig belysning af, hvorvidt en tidlig sprogstimuleringsindsats på lang sigt – dvs. i 4.-5. klasse – manifesterer sig.

PLS anbefaler kommunerne blandt andet at fastlægge konkrete mål og handlingsplaner for sprogstimuleringsindsatsen samt at fastsætte retningslinier for visiteringspraksis og pædagogik m.v. Derudover foreslås, at flere kommuner ansætter en tosprogskonsulent, der kan sikre fokus, ensartethed og opfølgning i indsatsen. Ligeledes anbefales kommunerne i højere grad at indgå i tværkommunale samarbejder, fx om ansættelse af konsulenter og uddannelse af medarbejdere.

7. UNDERVISNINGSMINISTERIETS VURDERING OG INITIATIVER

At beherske dansk på et alderssvarende niveau er en forudsætning for at kunne klare sig i folkeskolen, hvor undervisningssproget er dansk.

Det billede, som evalueringen tegner er, at sprogstimuleringen er blevet udbredt og har en væsentlig effekt på de tosprogede børns dansksproglige færdigheder, således at de er bedre rustet til at begynde skolegangen. Derudover er der skabt en generel øget sproglig opmærksomhed i daginstitutionerne som følge af sprogstimuleringsindsatsen.

Selv om andelen af tosprogede børn, som begynder i skolen uden kendskab til dansk, er faldet i kommunerne som følge af sprogstimuleringen, viser evalueringen, at indsatsen for sprogstøtte til de tosprogede børn må fortsætte i skolen, da ikke alle børn taler dansk på lige fod med etnisk danske børn ved skolestarten. Der vil således fortsat være behov for fagområdet dansk som andetsprog i grundskolen.

Også samarbejdet med de tosprogede forældre er forbedret som følge af sprogstimuleringsindsatsen. Det tættere samarbejde mellem institutionerne og forældrene er vigtigt for børnenes tilegnelse af dansk, men også for integrationen generelt, hvor der bliver skabt større forståelse for muligheder og forpligtigelser i samarbejdet mellem forældre og institution / skole.

Flere af de mindre kommuner kan med fordel gøre mere ud af informationsindsatsen om sprogstimuleringsstilbuddene. Det kan ske ved